

Ergenlerde Madde Kullanımına Genel Bakış

Prof. Dr. Nuray Kanbur

Ergenlerde önlenabilir sağlık problemlerinin oranı yüksektir. Özellikle gençlerin riskli davranışlara olan yatkınlıkları buna neden olmaktadır. Bu yaş grubundaki önemli mortalite nedenlerinin başında motorlu araç kazaları, yaralanmalar ve intiharlar gelmektedir. Güvenli olmayan cinsel yaşam, alkol ve madde bağımlılıkları, özellikle sigara kullanımı, fiziksel dövüş, silah taşıma, araba kullanma, uygunsuz diyetler yapılması gibi pek çok riskli davranış, bu yaş grubundaki önemli morbidite nedenlerindedir (1).

Madde kullanımı, dünya genelinde önemli halk sağlığı sorunlarından biridir. Ülkemizde, 2011 yılında 32 ilde 11.812 kişi ile yapılan TUBİM (Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi) Genç Nüfusta Madde Kullanım Yaygınlığı Araştırması'na göre, yaşam boyu madde kullanım sıklığı %2.7'dir ve erkek olmak, 15-24 yaş grubunda olmak, tütün ve alkol kullanmak, diğer maddelerin kullanım riskini arttırmaktadır. Doğrudan madde kullanıma bağlı olarak 2012 yılında 162 ölüm meydana gelirken, 2013 yılında %43.2 ora-

rı yetersizdir. Sonraki aşamada mutlaka, taburculuk sonrası ayaktan rehabilitasyon ve izlem devam ettirilmelidir. Ergenler detoksifikasyon sonrası, yine aynı ortamlara desteksiz olarak gönderilirse, maddeye tekrar başlaması kaçınılmaz olabilir.

Unutulmamalıdır ki, ergenlerde madde kullanımı ve bağımlılığının önlenmesi ve tedavisinde, en önemli faktör sosyal destektir. Bu destek; aile, okul, akran, toplum veya sağlık personelince sağlanabilir. Bunlardan sadece birinden bile yeterli destek, ergen için hayat kurtarıcı olabilir.

KAYNAKLAR

1. Grunbaum JA, Kann L, Kinchen SA, et al. Youth risk behavior surveillance-United States, 2001. *Journal of School Health* 2002; 72: 313-28.
2. İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi, 2011 Raporu. <http://www.sck.gov.tr/2012%C3%BCrkiye%20Uyu%C5%9Fturucu%20Raporu.pdf>. (29.03.2016).
3. Joffe A, Yancy WS. The committee on substance abuse and committee on adolescence, American Academy of Pediatrics, Technical report. Legalization of marijuana: potential impact on youth. *Pediatrics* 2004; 113: e632-638.
4. Toumbourou J W, Stockwell T, Neighbors C, Marlatt GA, Sturge J, Rehm J. Interventions to reduce harm associated with adolescent substance use *Lancet* 2007; 369: 1391-1401.